

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเพื่อทราบถึงลักษณะเนื้อหาข่าวสารของกระทรวงการคลัง หลักการคัดเลือกข่าว และลักษณะการนำเสนอข่าวของผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจประจำกระทรวงการคลัง โดยใช้วิธีการวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งจะเป็นการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview)

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ประเภทด้วยกัน คือ แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ซึ่งรายละเอียดข้อมูลแต่ละประเภทมีดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารสำหรับการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มแรกเป็นเอกสารให้ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการจัดทำเอกสารข่าวของกระทรวงการคลัง และข่าวกระทรวงการคลังที่จัดทำขึ้นตั้งแต่เดือนมกราคม 2535 - ธันวาคม 2537 จำนวน 113 ฉบับ

สำหรับแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารในกลุ่มที่สอง คือ แฟ้มรวบรวมข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ซึ่งฝ่ายประชาสัมพันธ์เก็บรวบรวมไว้

2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ได้แก่ข้าราชการผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจประจำกระทรวงการคลัง โดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) บุคคลดังต่อไปนี้

น.ส.ศรีสมบัติ วานิจจะกุล เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 8 สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง ซึ่งเคยปฏิบัติงานและดูแลงานด้านประชาสัมพันธ์ของกระทรวงการคลังในช่วงเริ่มแรก

นายรวิวัฒน์ โชติกุล นักประชาสัมพันธ์ 7 กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ผู้ปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ของกระทรวงการคลังในปัจจุบัน

นายเล็ก เกตุกาจน์ ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ก่อนหน้านั้นทำงานเป็นผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจหนังสือพิมพ์ดอกเบญจศุกรกิจ และหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจเป็นเวลาหลายปีก่อนจะลาออกมาสังกัดหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

นายสมเกียรติ จันทรสีมา ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันก่อนหน้าที่จะรับผิดชอบข่าวเศรษฐกิจเป็นผู้สื่อข่าวราชการเมือง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

นายสุเมธ จันสุตะ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจหนังสือพิมพ์หุ้นสามรายวัน ก่อนหน้านั้นทำงานด้านโฆษณา ในส่วนโฆษณาและจัดหางานหนังสือพิมพ์วิญจกร จากนั้นจึงย้ายไปทำข่าวเศรษฐกิจรับผิดชอบในส่วนการเงินการคลัง หนังสือพิมพ์วิญจกรรายวัน

นายประเวศน์ พิงษ์ ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจจากหนังสือพิมพ์ไทยไฟแนนเชียล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบ่งตามประเภทของข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่

1.1 เอกสารข่าวแจกของกระทรวงการคลัง ซึ่งได้จัดทำขึ้นตั้งแต่เดือนมกราคม 2535 จนถึงเดือนธันวาคม 2537 เพื่อให้ทราบถึงลักษณะเนื้อหาของข่าวที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น

1.2 ข่าวที่ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเอกสารข่าวของกระทรวงการคลัง ให้ทราบถึงลักษณะการเลือกและการนำเสนอข่าวสารของผู้สื่อข่าว รวมทั้งประเภทของข่าวที่ผู้สื่อข่าวเลือกนำเสนอ

1.3 ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะให้ข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงแผนการดำเนินนโยบายการเงินการคลัง ความเป็นมา วัตถุประสงค์ และการจัดทำเอกสารข่าวซึ่งประกอบด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6, 7
- แผนพัฒนาด้านการเงินการคลัง และการพัฒนาตลาดทุน ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- รายงานประจำปี

2. ข้อมูลประเภทบุคคล

2.1 โดสการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์ของกระทรวงการคลัง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังนี้

เรื่อง

- ความเป็นมาการเผยแพร่ข่าวสารของกระทรวงการคลัง
- วิธีการคัดเลือกเรื่องเพื่อจัดทำเอกสารข่าวและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือก
- ลักษณะการนำเสนอข่าวของกระทรวงการคลัง

2.2 สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ประจำกระทรวงการคลัง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

- หลักเกณฑ์การพิจารณาคุณค่าข่าว และการเลือกเสนอข่าว
- ประเภทข่าวที่ให้ความสนใจและนำไปใช้
- ลักษณะการนำไปใช้ และวิธีการนำเสนอ
- ข้อคิดเห็นที่มีต่อเอกสารข่าวของกระทรวงการคลัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลประเภทเอกสาร และข้อมูลประเภทบุคคล เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 วัตถุประสงค์ แนวนโยบาย การจัดทำเอกสารข่าว และลักษณะการเผยแพร่ข่าวสารของกระทรวงการคลัง
- 1.2 ประเภทเนื้อหาเอกสารข่าว
- 1.3 อำนาจในการตัดสินใจเลือกประเด็นข่าวสารและการกำหนดเนื้อหา และหลักเกณฑ์การเลือกเรื่อง

2. วิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ร่วมกับข้อมูลประเภทบุคคล เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- หลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าว

- ประเภทข่าวที่ให้ความสนใจ และนำไปใช้
- ลักษณะการนำไปใช้ และวิธีการนำเสนอ

การนำเสนอข้อมูล

1. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับแนวนโยบาย วัตถุประสงค์การจัดทำเอกสารข่าว วิธีการเผยแพร่ข่าวสารของกระทรวงการคลัง
2. นำเสนอการแบ่งประเภทเนื้อหาข่าวจากเอกสารข่าว
3. นำเสนอประเภทเนื้อหาข่าว ลักษณะการนำเสนอข่าวของผู้สื่อข่าว เพื่อให้ทราบถึงหลักเกณฑ์การเลือกเรื่อง และวิธีการนำเสนอข่าว
4. นำเสนอข้อคิดเห็นของผู้สื่อข่าวที่มีต่อเอกสารข่าวของกระทรวงการคลัง
5. นำเสนอผลสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ทั้งข้อมูลประเภทเอกสาร และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย